

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA PATALLADA CADA SENMANA

Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSAIS

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico. 2.—Estranger. 2'50.

DISFRESSAS POLITICAS

El tango de la guayaba reformista.

RUIZ ZORRILLA A ESPANYA

A primera notícia de que'l gefe del partit republicà progressista abandonava'l seu desterro, produí general sorpresa. Després de mes de vint anys de tenacitat mantenintse a despit de totes las circumstancies, en una actitud de protesta revolucionaria, havia de haverhi poderosos motius perquè un caracter tan enter com el de'n Ruiz Zorrilla, a, olvidés la promesa que s'havia fet de no tornar a Espanya, sino mort ó vencedor, en plena proclamació de la República.

Aquests motius desgraciadament han existit. De una manera clara 'ls ha consignat en lo manifest de despedida als seus correligionaris, al sentar aquesta dolorosa afirmació: «Jo no tinc dret a suicidar-me.»

No, ningú té aquest dret y Ruiz Zorrilla menos que ningú.

Sas forsas físicas agotadas, després de una vida consagrada per enter al servey de sas ideas; decaygudas sas energías morals a conseqüencia de irreparables desgracias de familia; lo seu cor afectat de terrible malaltia; sentint com tots los homes de grans afeccions l'anoyansa de la patria ausent, y alentant com tots los malalts graves la consoladora ilusió, fomentada pels mejes, de que 'ls ayres de la terra podían restituhirli la salut perduda ó prolongar algun temps la seva existencia, ja no havia de vacilar un sol moment decidintse a emprendre'l viatge de retorn, com aixís vá ferho de una manera repentina.

Vilajoyosa, pintoresca població de la provincia de Alicante ahont lo Doc-

tor Esquerdo, gran amich de'n Ruiz Zorrilla posseheix una casa de salut, que molts malalts de cuidado retornats miraculosament a la vida, benehirán mentres alentin, sigué l'atberch escullit, por l'ilustre republich, tan necessitat de repós y d'esglay.

Gran distancia separa Paris de Vilajoyosa. Lo viatge era llarch, molest y en la present estació del any hasta en certa manera perillós. A pesar de tot no vacilá un moment en emprendre'l, adoptant totes las precaucions necessarias, a fi de realisar lo ab los menos inconvenients possibles.

Pocas vegadas tornarà a presentarse una situació tan especial com la de aqueix memorable viatge. Lo perill que involucrava no dependia tant dels rigors de la temperatura ni de las molestias inherents a un trajecte tant llarch, com de las emocions que durant lo transit pogués rebre'l ilustre malalt. La vida de'n Ruiz Zorrilla estava en certa manera, pendent de la conducta que observessin los seus amichs y admiradors.

A penas difundida la noticia de la seva entrada a Espanya, sigué necessari propagar advertencias aconsellant la major circumspecció, y pendre precaucions, a fi d'evitar qualsevol imprudencia filla del immoderat entusiasme.

A Cerbere, l'última estació de Fransa, passá la primera nit, y las representacions que acudiren pressurosas a saludarlo, no pogueren veure'l, per mes que s'esforaren en conseguirho. Se contavan allí las emocions que havia rebut, simplement perquè dos noys, al baixar del tren se ajonallaren als seus peus y li besaren la mà. Si aqueixa escena de una ternura tan senzilla l'havia afectat en tant alt grau, qué no succhiria, si á son pas per las estacions del tran-it, a través de una comarca, com tota la del litoral mediterrani, ahont l'idea republicana conta ab tan gran número de adeptes, se desencadenessin las expansions de un entusiasme irreflexiu y delirant?

¿No podia donarse'l cas de que son cor malalt comogut estallés al impuls de aqueixas demostracions populars, arrebatantli la existencia?

Aixís com Ruiz Zorrilla havia dit que no tenia dret al suicidi, per igual rahó compregueren las personas que mes l'admiran y l'estiman que no tenian dret al assassinat.

Per Barcelona passá'l matí del dissapte, després de successius aplassaments que donaren lloch a que la multitud que acudí distintes vegadas a l'estació, vejés defraudada la seva espectació y las vivas esperansas que alentava de contemplar quan menos a un personatge ilustre, símbol de una esperansa redemptora.

A molt pocas personas signé dable veure al interessant malalt, y encare a través dels vidres de un wagó de primera classe ahont feya'l seu viatge. Los que'l conegueren plé de salut, de virilitat y d'energia, experimentaren un sentiment molt fondo al notar los estragos produhits en aquella naturalesa un temps tan vigorosa, per una malaltia terrible, implacable.

Ulls hi hagué que s'ompliren de llágrimas, quan de una manera muda y silenciosa en Ruiz Zorrilla, s'tragué la gorra saludant als que s'trobavan a la estació ab una trista sonrisa parescuda al últim raig del sol que vá a la posta.

Y continuá'l seu viatge.

No hem de descriure'l seu pas per Tarragona, ni la seva detenció a Tortosa, ahont passá la segona nit; ni la continuació de son itinerari, a través de las provincias de Castelló y Valencia, engalanadas per las primicias de una primavera anticipada.

Tampoch dirém res de la seva parada a Carcajente, ahont s'hostatxá en un modest hostel, ni finalment de l'últim trajecte entre l'estació de Vergel y la vila hospitalaria de Vilajoyosa, terme de la excursió, que hagué de realisar en carruatge, per una carretera incómoda y mal cuidada com casi totes las d'Espanya. Si alguna cosa 'us plau es la noticia de que ha passat felisment per aquesta proba, logrant instalarse en la finca del Dñor Esquerdo y sentintse en extrém reanimat desde'ls primers dias.

Allí l'acompanyarán ds segur los mes vius anhels de

tots los republicans, desitjosos de que logri refer un tresor tan precós com es la salut, y a mes de preciós per tots los sers vivents, tan necessari perquè un home de la seva significació y de la seva importancia pugá cumplir los patriótics propósitos que han constituhit'l honra de la seva vida pública.

Si'l millor remey per totes las malalties pogués ser lo bon desitj de las personas amigas del malalt, desde avuy en Ruiz Zorrilla tornaria a ser un dels homes mes forts y vigorosos. Ara sols cal confiar en los poderosos ausilis de la ciencia y en los providencials efectes regeneradors de la mare naturalesa.

..

¡Quin contrast!

Ruiz Zorrilla malalt, obligat a abandonar l'actitut de protesta aparellada ab son desterro, al despedirse de sos correligionaris, sols ho fa temporalment, y a manera de paréntesis, ab lo propóssit ferm de reanudar la tasca interrompuda, demá que'l seu estat de salut li consenti consagrar de nou sas energías a la causa de la República y a la millora de la sort de las classes obreras, per las quals tant s'interessa, y a las quals dedica un sentit recort en la seva carta de despedida.

En cambi, Castelar, reventant de salut, en lo precís moment en que totes las fraccions republicanas acuden a la lluyta legal, donant en certa manera rahó als procediments per ell preconisats ab una constancia y una tenacitat, sols comparables a la tenacitat y a la constancia de'n Ruiz Zorrilla en pró de la protesta revolucionaria; Castelar, en la plétora de la robustés física, quan tot lo crida a ser dintre del parlament l'adversari mes terrible de la monarquia, simula una retirada de la política, 's posa secretament a las ordres de'n Sagasta, embarca a tots los correligionaris que pót en lo barco de las institucions, y paga ab un menospreci insultant y ab una ingratitude sense exemple, la fidelitat a las ideas republicanas de la inmensa majoria del partit possibilista.

«Ningú té dret a suicidarse,»—ha dit Ruiz Zorrilla. Y Castelar, políticament se suicida, intentant emplear la mateixa arma ab que 's fereix, per atentar a l'existencia de la seva obra.

¡Quin contrast!

Ruiz Zorrilla malalt, fins en la impotencia física, fins en la agonía tindrà sempre una forsa incontrastable. Castelar, plé de salut, no podrà may meá refer las funestas conseqüencias de la seva incalificable apostasia.

Ruiz Zorrilla encarna una idea; Castelar una decepció. Y per mes que 'ls homes sobreviuen a las decepcions, las ideas sobreviuen als homes.

No son aques's los moments mes oportúns pera calcular la trascendencia que ha de tenir per las ideas republicanas lo retorn a Espanya del ilustre desterrat que durant vint anys ha mantingut viva la protesta revolucionaria.

Motius dolorosos y apremiants, com son los que dimanen de la falta de salut, han donat lloch a un acte, que sembla impossible, conegudas las condiciones de carácter del ilustre jefe del partit republicà progressista. No faltarà qui opini que'l mateix acte realisat alguns anys enrera hauria desvanesent una gran part de l'aureola que circundava la figura del popular desterrat; pero en cambi li hauria proporcionat ocasió de recobrar en la lluyta ardent de totes las horas y de tots los instants una popularitat menos ostentosa; pero mes sólida y sobre tot mes profitosa.

Per derribar a un enemich es menester abrahonars'hi. Y aquell saludable desitj de revolució que ha sigut la noa culminant de la política de'n Ruiz Zorrilla no basta sentirlo, sino ferlo efectiu a tota costa, engendrant l'atmosfera propicia en que ha de condensarse.

S'ha ensajat fins ara'l sistema de la conspiració militar y de las sorpresas, obtenintse sempre un éxit desgraciat. ¿Per qué no s'han de buscar, en lo successiu, altres elements tal vegada mes poderosos y eficassos? Ab la lluyta diaria y resolta pot interessarse a la opinió, guanyarla y tornarla propicia a determinats fins. També en los parlaments se poden forjar

VILAJOYOSA.—La Costera

VILAJOYOSA.—Vista general de la població per la part del Sur.

las grans tempestats revolucionarias, sobre tot quan lo que importa es arrasar aqueixa falsa democracia encarnada en las lleys vigents, com un escarni, y quan lo que mes interessa es arrancar al pais de la degradació y de la miseria material y moral en que l'han sumit vint anys d'escándols, de abusos y de asquerosa oligarquia.

Si Ruiz Zorrilla recobra com de tot cor desitjém la salut perduda, recordi que avuy ja no s'troba com s'ha trobat fins ara sítiant la plassa, desde l'altra part de la frontera, sino dintre d'ella, y ben acompanyat per fer lo que convingui. La situació resulta menos brillant, es cert; pero nosaltres l'hem creguda sempre mes positiva y a propòsit pera despertar poderosas energias y recullir per fi ls fruyts dels esforços del partit republicá, que s'unirá mes fácilmente que may tenint un objecte clar, práctic y ben definit que l'impulsi pel camí de las grans reivindicacions, desde l'moment que posseheixi la unitat desitjada no sols en l'ideal, sino també en los procediments.

P. K.

CABALGATA MINISTERIAL

A es aquí! ¡ja es aquí!...
Las músicas tocan los Goigs de Sant Prim y l'himne de Riego; los recaudadors de contribuciones obran la marxa per fé apartar la gent, é inmediatamente apareix la primera carretel-la.

LA PRESIDENCIA

D. Práxedes, ab una má gratantse la barba y ab l'altra cargolantse l'tupé, está olímpicamente assentat sobre un pilot de ruinas, de color d'orperque no fassin tanta tristesa.

La figura del president está sostinguda per tres ó quatre vigas corcadas.

Cada una d'ellas porta un llebrero que diu:
«Puntal de la situació.»
Segona carrossa:

GUERRA

Un mirall de cos sancer y davant d'ell lo senyor López Domínguez, entretingut en contemplar si l'tercer entorxat que porta á la màniga fa gayre goig.

Lo carruatje va rodejat d'una guarnició de planzas, procedents casi totas de Melilla, y seguit de cinquanta generals y un sol individu de tropa que porta una bandera ab aquesta inscripció:

«Ejército español.—Molts entorxats y pochs fusells.—Molts cascos y pochs caballs.»

FOMENT

Aquest ministeri va en carro, com per indicar que la cosa no porta pressa.

En Puigcerver, repapat al mitj del vehicul, se gronxa en un balanci, examinant un libre que dú per titul:

«Projectes d'obras públicas.»
Lo ministre estudia, estudia sempre... pero no fa res més qu'estudiar.

Al costat del carreter que guía l'carro, hi va la séva dona, una mossassa molt guapa y molt fresca.

Es l'única carretera acceptable que tenim á Espanya.

GOVERNACIÓ

Una extensa plataforma, al mitj de la qual s'hi ven un apaato que sembla una maquina de moldre café.

¿Per qué serveix aquesta maquina?
Ara ho sabré. En Capdepon s'acosta al manubri, comensa á donar voltes y va cayent per l'altra banda un xorro de ninotets que ab ven xillona exclaman:

—¡Ministerial! ¡ministerial! ¡ministerial!...
De tant en tant ne raja algún que crida:

—¡Oposició! ¡oposició!
Pero aixó no mes es per cubrir las apariencias y mantenir lo poch crédito qu'encare té avuy dia la maquina electoral.

MARINA

Ni sombra de barcos. Lo senyor Pasquín seu ab molta indiferencia en lo lloch preferent de la carrossa, cantant á mitja veu alló de:

.....Al ver
en la inmensa llanura del mar...
perqué al menos no li puguin dir que no s'ocupa de las cosas de Marina.

Es veritat que alrededor del ministre hi ha una infinitat de sachos que portan unas marcas que diuen: 10 milions, 6 milions, 40 milions, 100 milions... pero desgraciadamente los sachos son buyts.
¡Per xó en Pasquín no s'mou ni s'esmena!

GRACIA Y JUSTICIA

Una carretel la neta y pelada: los organizadors s'han descuidat la espasa y han perdut las balansas que hi havian de figurar.

Voltat per varios jutjes que continuamente mudan de puesto y per uns quants capellans que xuclan carmetós, en Maura ocupa l'centro del carruatje ab la magestat que li dona l'cárrrech... y l' sér cunyat de n Gamazo.

Lo ministre s'tapa las orellas ab cotó fluix, per no sentir las lamentaciones del conde de Xiquena; que va darrera del cotxe exclamant:

—¡Aquests duchos! ¡aquests duchos! ¡aquests duchos!

HISENDA

Una carrossa guarnida de duros sevillanos, bitllets de Banch sospitosos y expedients de defraudació.
En Canalejas apareix dret en lo lloch més visible, portant á l'una má un rabe y á l'altra un ganivet.

A la quenta vol probar si ab dobles fetas ab talls de rabe podrá nivellos los pressupostos.

ESTAT

Es la carretel-la més freda de totas. Lo ministre al mitj y á cada costat un llebrero.

Lo primer diu: Estat.
Lo segon: Molt lamentable.

ULTRAMAR

L'última carrossa; com si diguessim l'último monó.

L'Abarzuza ficat dintre d'una gabia de lloro, menjantse un tarrós de sucre y mirant amorosamente á n'en Romero Robledo, que s'está al seu costat, fentli pessigollas ab un bastonet.

Y aquí s'acaba la gran cabalgata.

FANTÁSTICH.

BALL DE MÁSCARAS

Al saló de la política ha comensat ja la festa: los profesores de l'orquesta, sonan tots en lo seu lloch; y entre xiscles d'alegría, los concurrents bulliciosos ballan sota ls plechs gloriosos del pabelló roig y groch.

Allá s'heu al home ilustre, que ara fa vint anys escassos fins devia ls matalassos que tenia en lo seu llit, y avuy viu igual que un príncep cotxes de totas menas, (cep, fa aná ls diners á mans plenas y porta brillants al pit.

Allá hi ha l'cómich polítich que obehint á la carn fiaca ha mudat ja de casaca trenta vegadas ó mes, y ha sigut mitj petrolero, federal, possibilista, demócrata fusionista... ¡tot en aras del progrés!

Allá hi ha l'que ha estat á

(Cuba, hont en molt pocas semanas ha inspeccionat las aduanas ab tan rara perfecció, que á consecuencia del modo com ha trampajat la cosa, desde que ha tornat, reposa y s'tracta á lo gran senyo.

També hi há l'diputat fiero, que á trucos d'alcanzar l'acta va fe ab los electors pacte de calar foch á Madrid; y avuy que ja l'ha obtinguda, olvidant lo seu empenyo s'ha tornat mitj madrilenyo y no fa res de lo dit.

Per allá á la esquerra ballan los nebots, los fills, los gendres, totas las brotadas tendres dels polítichs eminents, exhibint ab arrogancia ja que no sa propia gloria, los mérits, tituls é historia dels seus elevats parents.

Per la dreta mouben gresca, com desenfrenats demócratas, los delicats aristócratas, fió y nata de la nació, vestits ab jaqueta crta, pentinats ab pan y toros, renegant pitjor que moros y parlant tots en caló.

En Cánovas y en Sagasta, desde un lloch de preferencia, animan ab sa presencia la inmensa sala de ball, y ab rialleta inimitable llenan paraulas melosas á las parellas ditrosas que passan amunt y avall.

Los violíns rasca que rasca, las flautas bufa que bufa, lo local sembla una estufa hont se sus de valent; pero arriba la mitj hora, l'alegre música para y tothom crida:—¡Ara, ara! ¡al restaurant falta gent!

Y mentres lo xampany vessa, y ls caps estant leri-leri y s'posa fi al gran tiberi encenent puros de pam, lo poble que paga l'gasto, ignorant lo que allí passa,

Lo general Fuentes en la presó (apunte del natural de nostre corresponsal).

se passeja per la plassa mitj mort de fret y de fam.

C. GUMÀ.

D' AQUÍ Y D' ALLÁ

(DIÁLECS DE CARNAVAL)

NRE marit y muller:
—¿Qué c sembla, Ramon, si 'ns disfredessim?
—¿Nosaltres? ¿per qué?
—¡Una humorada!... Per anar al carrer á fer una mica de broma.
—¿Y de qué 'ns podriam disfredar?
—Mira, molt senzill: tú t'plantas la roba meva y jo la teva.—
Lo marit, després de reflexionar

un rato:
—No, no m'agrada aquesta combinació. ¡Prou que te me las posas á casa las casals!... No vull que també las portis pel carrer...
* * *

Entre dos mascarons:
—¡May més m'hi vesteixo de torero!
—¿Per qué? ¿qué t'passa?
—No m'diverteixo gens, tothom se'n burla de mí...
—¡Si no fan més que burlársen ray!
—¡Oh! Si no passés d'aquí... Ara allá baix, entre l'aglomeració de la gent, m'han clavat una bofetada...
—¿De veras?... Aixó es que t'han pres per moro.
* * *

En un ball de mascarás (després d'un esbronch):
—Pero bé, digas qui ets al menos.
—No t'ho vull dir, fill: llavors la cosa no tindria gracia.
—¿Y si jo m'empenyés en sapiguého?
—T'haurias de quedar ab l'empenyo.
—¿Y si ara t'arrenqués la careta?
La mascarara, ab molt aplom:
—¡Ah! ¿No veus que 'n porto dugas?... Sense contar la que gasto per tot dia...
* * *

Al Pla de la Boqueria:
—Arretirese usted, que aquí hace nosa.
—Au, mestre, aneu á passeig.
—Le digo que se arretire...
—Pues jó us dich que no m'dona la gana!...
—¿Es decir que se insolenta con un achent de l'autoridad?
¡Al cuartelillo!
—¿Qué va de serio aixó?
—Más serio de lo que usted se figura.
—¿Ero qu' es un municipal de veras?

DISFRESSAS D' ACTUALITAT (per APELES MESTRES.)

—Claro que sí!
—Dispensi, donchs... ¡Com aquests dies un home ho sab ab qui enrahona!... M pensava qu' era una disfressa!...

Tornant del ball:
—¡Ay, mamá! M sembla que hi perdut lo vano.
—¿De debó?
—¡Vaya!... ¡Oh! Y 'ls guants...
—¡Reyna Santíssima!...
—¡Y 'l mocador de mocar!...
—¿Pero com ha sigut aixó?
—Haig d' haverlo perdut llavors que hi pujat al patge d' aquells joves tan obsequiosos.—
La mamá (fent un sospir):
—En fi... ¡mentres no hais perdut res més que aixó!...

En un lloch d' empentas:
—¡Malviateje l' home!
—¿A qui ho diu aixó?
—A aquell mascarón que passa ab tanta furia... ¡Mí ha clar vat una frepitjada!...
—Va vestit de gitano...
—¿Vol dir?... Jo m pensava qu' era astrólech.
—¿Per qué?
—Perque... m' ha fet veure las estrellas.

Entre coneguts:
—Haig d' anar a un ball per compromís, y hauré de disfressarme.
—¿De qué pensa vestirse?
—Ja sé qu' es una plagacitat, pero m vull vestir de burro...
—¿Lo conceixerán desseguida!...
—¡Cá! Ja pendré las degudas precaucions. Hi ha un que m' está buscant una pell natural.
—No 'n trobará pas cap que li serveixi.
—¿Vol dir?
—No señor: no hi ha sigut may un burro tan gros com vosté...

Entre polítics:
—¿Disfressámonos?
—¿De qué? ¿De personas decentas?

A. MARCH.

BOLVAS

Si 't disfressas, mon amor, guárdat de mi si es possible, que no m' agrada ningú que dugui cara postissa...

Quan te veig tapada al ball tot fent broma ab altres homes ¿sabs que penso? ¡Quin marit deus tenir mes carnestoltas!

Aquest any no vindré pas a enterrarlo, vinga meva, si no pagas tó las missas las absolts y la cera.

Per veure passar la rua no faig may un pas de més; puig de professors extranyas tot l' any be pron que 'n veyém.

No t' arrenco la careta noya, que á tothom esbroncas, per no haver de presenciar com aquí t' mors de vergonya.

Si may algú m preguntava: —¿Qué t' agrada més, veyám, la llumínica Quarasma, ó 'l divertit Carnaval?—
—Ni l' un ni l' altre diria ab tota formalitat, perque en la familia humana crech que tots dos fan prou mal.

Los que se semblan més al Carnestoltas son certs partits monárquichs d' aquí Espanya: Moren y resuscitan, poch temps viuen y entre escándols y esbronchs la vida passan!

No sé perqué la gent té la mania de taparse la cara per fer broma sent com es tant difícil de coneixer hasta sense careta á las personas.

JOAN VILASECA:

BATALLADAS

Gs curiós. En lo número de dimecres, lo *Diluví* donava compte a la seva manera de un riu de incidents ocorregut a las primeras horas de la tarde del dia avants, a l' entrada del Passeig de Gracia. Un dels seus redactors molt valent ab la ploma als dies, y desde la redaccio, com ho prova

haber dirigit una ratxa de insults a un redactor de la *Publicitat*, va permetre que aquest, agarranto per las solapas el secretari com un cegat de marí, li dirigís paraules que cap home admet sense contestarlas, y li deixés la cara mes mullada que un cargol, en dia de pluja.

De totas las covardas que ha ofert lo *Diluví* en aquestra ultima tempe, no se 'n trobará un: átra com la del passat dimars.

Per tal de no haver de pagar aquests homes de palla, per eludir las persecucions de la justicia, sempre que algun acut als tribunals en vindicacio de un ultratge rebut.

Peró el sistema de ferirne un per rebre todas las escupinadas ab la major frescura, es tant non en la premsa nacional y estrangera, que *Diluví* necessita treure patent d' invencio, cas que 's aguri que

D' embaixada.

De noblesa espanyola.

D' ensenyansa superior.

De prosperitat nacional.

De productes terapéutichs.

De Jochs Florals.

la restauració monárquica s' hi criés una manada tan immensa de cocodrils!...

Un dels primers cuidados del govern ha sigut enviar un agent de policia a Vilajoyosa, ab l' encarrech de no perdre de vista a n' en Ruiz Zorrilla.

Lo país en massa hauria de protestar com un sol home contra la conducta de un ministre, empenyat en evitar a tota costa que 's cridi á comptes als que han gastat sumas tan immensas.

Hi ha qui assegura que en lo cas de que en Ruiz Zorrilla desblgui retirarse de la politica, serán en bon número los homes importants del partit republicá progressista que 's proposan imitarlo, retirantse també.

Peró així y tot, bó es consignar que qui no se senti ab dit però seguir fins al cap-de-vall la sort del partit republicá, es millor que se 'n valla a casa seva, que no que contribuixi a fomentar la impotencia ab las sevas vacilacions ó ab la seva tibiesia.

CARTAS DE PORA —Orán (Argelia).—També aquí, lluny de la patria, hem celebrat un modest y fraternal banquet en commemoracio del 11 de Febrer.

Vilafranca del Panadés.—La Federació de rabassaires acaba de celebrar son segon congrés en aquesta vila, assistint-hi representacions de las comarcas de Vilanova, Valls, Vendrell y Vilafranca en representacio signficativa.

A UNA MASCARETA

—¿Vas al ball? Veshi en bon hora si tens ganas de ballar. Però avants escolta ab calma los concells que t' vaig á dar.

—¿Qui havia de presumir may qu' en los estanyes de

procurarán ferte sombra, aianta completament.

Els, olorant desseguida la mel que tú deus portar; te rodejarán solícits, sense altre fi que xuclar

Vigila, no t'entusiassimis, camina pausadament y examina lo que t volta per llevant y per ponent.

Ten present que aquella alfombra d'un tacto tan deliciós es, per las noyas bonicas, un cristall molt rrelliscós.

Tú t'hi llenas, donas voltas y a lo millor, ¡turrut! sense que te'n donguis compte, sents que diuen: —¡ja ha caygut!—

Mantente sempre en lo centro, perque en aquestas ocasions los perills y las empentas creixen anant pels recons.

Fuig dels condes y marquesos, que avuy entre ls potentats, segons diuen malas lengüas, n'hi ha molts de falsificats.

Tampoch ballis ab cap-moro, perque ls d'aquesta nació quan han fet lo mal, no volen pagar l'indemnisació.

Dels pajesos no te'n fhis, no perque t'malmetin res, sino per que avuy molts tipos no ho son y l'fan el pajés.

Mira quinas portas passas, mira de quin cantó surts; ves que t'baillador que t'reguí tingui sempre ls dits ben curts.

Las declaracions que t'fassin, ni que siguin ab bon fi, t'han d'entrar per una orella y per l'altra han de surtir.

Sentirás frases volcánicas que fins te tarán mareig; pero tú tens de respondre invariablement: —¡Ja t'veig!—

No olvidis qu'en aquestas sitis la falsetat hi fa l'niu y no hi ha may cap notari que dongui fe del que s' diu.

Balla, conversa, fes broma, salta, deixa't esbroncejar, fesho tot, mes t'encamano que no vasis a sopar.

Los menjars de ball de máscaras son d'un sabor excelent; pero... torman a la boca y s'posan molt malament!

C. GUMÀ.

ELECTROMANÍA

o mon s'acaba: las senyals son infalibles. No hi ha més remey que arreglar la malleta per anar a fer un viatge de recreo a la Vall de Josafat, a veurer la Exposició de conills que diu que hi haurá l' dia del judici.

Y ara la cosa va de veras; no es alló de que un astrólech de poch mes ó menos, ab los ulls ribetejats de vermell de tant mirar a las estrellas, ho assegurá a plasso fixo. No senyors. Ara la proba es tant evident, que tothom se'n convencera, ab sols enterarse de la inmensa desgracia que ns ha caygut a sobre.

Sant Vicens Ferrer, Sant Joan Crisòstomo ó Sant Bernat Xinxóla (que no ho re-

cordo bé) varen dir que quan en la terra no fos possible la vida de la humanitat vindria l' judici final. Donchs bé, la humanitat tipa de romansos, desitjant acabar de una vegada, s'ha donat a inventar cada dia las cosas mes diabólicas.

¿La pólvora no pot? Donchs alta va la dinamita. ¿Las enfermetats y epidemias no legran matar a tothom? Donchs inventem los microbis a veure si a forsa de injectar sanch de gat, rata, burro, caball y cabra arriba l'home a convertirse en un ser que tingui una mica de cada classe de tots aquells animals que trobaren un refugi a l' Arca de Noé.

Però no fent efecte tot aixó, ara resulta que un electricista de Tarrassa s'ha proposat que ns matem com a moscas. Aquest bon senyor ha tingut la malhadada ocurrencia de trenca-se l' cap inventant una especie de teléfono que no solament permet parlar a distancia, sino que al mateix temps y pel mateix filferro se pot veure la persona ó qualsevol objecte que s' vulgui.

¡Horror dels horrors!! Encare se m'posa la pell de gallina pensant ab lo cúmul de ideas terribles que m'varen passar per la imaginació al efectuar-se las probas a las que per desgracia vareig assistir. Vagin considerant: per de prompte farán l'agost los fabricants de pistolas y polvos de matar ratas fins que hasta aquestas també desapareguin, declarant la Creació republicana per faltarihi l' rey que diu qu' es l' home.

Probas al canto. Suposém que aquesta invenció de Satanás resulta practica y s'generalisa, y jo que soch casat sols fa tres mesos y encare, estich enamorat de la dona (per mes que sembli mentida) tinch la ocurrencia de fer posar un frasto d'agrèsts a casa meva pera poder desde l'cassino veure a la meva costella mentres per teléfero li encarrego que per sopar no m' dongui bacallá ab panas que tant agrada a la sogra. Y suposém que com de costum se barrejan los filferros al terrat; resultat, que un vehi-

men ó de vostres s'está molt tranquil mirant per lo seu aparato a la meva dona a última hora; l'endemá xerra si té las camisas dretas ó tortas, ó li venen ganas de posars'hi en comunicació.... Adios pau conjugal; adios tranquillicitat. Un desafío, tres ó quatre morts, una gacetilla als diaris y un argument per un drama.

Otrosi: Un mal intencionat té l'capritxo de posar secretament una eyna d'aquestas en un recó de la Casa Gran, y desde fora, desde per tot se ven a la nit ls ratas com fan malbé a mossegadas los expedients y documents que després costant tant de trobar, y ven qualsevol com se tracta de posar lo cascabell al gat.

En fi que tant ven que s' ven lo públich obligat a moure un tarabastall que fa impossible la vida administrativa, y de aquí un desequilibri social que porta a la mes desenfrenada anarquia.

¿Y anant mes amunt? Figirínse quina cara posaria'n Sagasta quan sapigués que mitja Espanya s'ha estat mirant com la criada li posava un pegat al florónc que li sol sortir a la part de ponent!

Y si D. Anton veyia en los periódichs que hi ha qui l'ha vist al vespre acabat de sopar entretenirse prosaicament en matar las pussas al gos que tan célebre l'ha fet.

¿Quin prestigi tindrán d'aquí endavant los mes alts personatjes als ulls del poble quan per una equivocació de la Central en lloch de veure una firma que s'tracta de reconeixer, vegi al Bisbe A. ó al Cardenal B. en calsetots ab un paper d'estrassa a la ma ó de cara a la paret. pensant si fa aigüas la nau de S. Pere.

Per la meva part de aquí endavant no deixaré las estisoras que m'he proporcionat a fi de trencar tots los fils del voltant de casa, no fos cas que algú pogués enterarse de quin color porta las lligacamas la meva dona.

G. R. M.

L'EMBAIXADOR

Surto del hotel-ben tipet l'Embaixador del Marroch acompanyat d'un intérprete y un hábil introductor d'embaixadors, quan ressona un ruido que fa ¡xop!... S'hi fixan los curiosos en que ha sigut lo soroll, y veuen qu' es qu'un lo rostre del marroquí Embaixador ha clavat un fort bolet un general qu' es mitj boig.

S'arma de prompte un bullici, comentant sobrés alló, agafan al general ab bastantas precaucions, l'un corre mitj espantat, l'altre s'atura de por; l'un creu qu' es un perjudici per l'honor de la nació, l'altre diu qu' es un arranch de venjansa per la mort del brau general Margallo, y entre mitj del esbalot mentres se posa la ma al rostre l'Embaixador y al mentat general Fuentes lo detenen, un minyó que tot alló ha presenciat exclama: —¡Quin cas mes bó...! ara si que podrás dir al marroch, Embaixador qu'en aquest estrany terrenó hi han unas graciosas fonts de las quals en compte d'aygua hi rajan bons mastegots.

EMILIO SUNYÉ.

MÁSCARAS MADRILENYAS

EYA ja días que'l Carnaval havia comensat y jo, pobre de mi, buscant una máscara per la Vila del Os, com Diógenes l'home llegendari, m'tornava moro, per no dir mico, sens qu' en cap dels llochs ahont una curiositat me portava, pogués satisfacer aquesta.

Alguna vegada m'havian contat, y crech que hasta ho havia llegit, lo bullici que al Passeig del Prado armavan per aquestas días las personas (encare no ben classificadas) que ten-

nen a bé taparse la cara. —¡Aném al Prado!— deya jo. Y un desengany més venia a juntarse als que m'havian proporcionat mas aficions carnavalescas. —En va algú, ensenyantme un personatge vestit de pallaso, m' deya:

—¿Máscaras busca? Aquí n'te una. Perque després, examinada sa personalitat, resultava un pallaso fet y dret, tan de veras, tan autèntich com los millors que haja contractat l'Alegria. Y es que vull dir (encare que no sigui jo 'l primér que fa aquesta afirmació) que acostumadas las personas a representar durant tot l'any papers que no caracterisan a gust, aprofitan aquesta ocasió que'l carnaval los hi ofereix pera mostrar-se al públich ab sa verdadera fesomia. En quant a disfressas m'atench a lo que diu la faula: —¿Hueles a burro tú? Señal de serlo.

Lo cert es que mentres me feya aquestas reflexions perdía'l temps sens trobar lo que buscava.

—Pero, senyor, ¿ahont dintre s'ficarán las máscaras?

A aquesta pregunta vingué a contestarme un d'aquest amichs que s'moren per ficarse hont no ls demanan.

Després de saludarnos, l'home, comprenent sens dupte que alguna idea m'preocupava, m'preguntá ab interés, segurament fingit, si m'passava alguna cosa grave. Al saber la causa del meu mal-humor esclatá una riatlla que segurament degué sentirse desde la estátua de Colón a la de Neptuno; y quan s'hagué expansionat un poch comensá a mirarme ab cara tal de llástima, que no vaig poder menos que donarme per mortificat en mon amor propi.

—¿Sembla que t'hi fet molta gracia!—li vaig dir de mal humor. —¡Qué! ¿Es tan extrany mon desitj de veure algunas máscaras?

—¿Estrany? ¡Rarissim!—me contesta. Portas més d'un any vivint a Madrid y no sabs trobar disfressas?

—¡Home! Si tú ets més afortunat que jo t'agradiré moltissim que me'n fassis veure unas quantas.

—Es la cosa més fácil. Giro t: ¿qué vens allí?—y m'ensenyava un edifici grandíós que més de quatre vegadas havia admirat, no tant per sa superba construcció, com per lo que representava.

—Aixó es lo Banch d'Espanya. Donchs aquí tens una máscara y no de las més insignificants. Sa caretá es d'or y plata; pero interiorment no es altra cosa qu'un immens magatzém de paper... que tal volta serveixi a la canalla per fer aucellets. Davant hi tens lo Palacio de Buenavista. Qui sab si quedarás enlluernat per tants y tants eutórcats y creus com ne vegis sortir y entrar; pero no'n fassis cas: tot aixó es llautó. La caretá d'aquest edifici son l'honor, lo valor y la fidelitat. ¿Veus aquest que surt? S'ha subleat tres vegadas, entronisant avuy lo mateix que ahir va desterrar. Diga'm tú ahont pararán l'honor y la fidelitat. En quant a valor... se n'hi suposa.

—¡Uf!—no vaig poder menos de fer. —No segueixis: hi vist ja prou máscaras.

—Donchs ho sento, perqu'estém prop de la Plassa de las

UN MASCARON POLITICH

Mitj de sagristá, mitj de miliciano tot postís ho té puig de natural, solament li queda ¡aquell gran tapé!

DISCURS DE D. ANTON SOBRE LAS REFORMAS DE CUBA

—Amich Sagasta, déyim l' uniforme de miliciano, que vull disfressarme.
—Si, home: demani tot lo que vulgui, menos el poder.

Y ja disfressat com volia, exclama en plé Congrè:
—Miradme, señores... ¿no me conocéis? Yo he sido siempre más liberal que Riego!...

Corts y allí veurías la que per mí es la més important y la que més rabia 'm dona.

—¿Lo Congrès?
—Lo Congrès, sí. La careta no pot ser més simpática: ¡Representació Nacional! Pero no te 'n fibis. Allí la Nació no hi ntervé per res, si no es per pagar. Los que allí concurren son i na llograda, en sa immensa majoria, de sers sens més ideals que 'l benestar de sa familia política, ni més il·lusions que xullar del pressupost, á ciencia y paciencia dels infelissos qu' en Ells van fiar la prosperitat y la honra de la comarca. Alguna ene altra vegada s' alza un: veu d' un verdader representant del poble que pretén tornar per los desconeguts drets d' aquest; dero al instant es ofegada pel rebombori que arman las pande-Petas y cascabels dels pallassos que converteixen lo sagrari de ras lleys en una fira de gitanos. ¡Ditxós lo día que 'l Congrès se tregui la careta! Ara bé, ¿comensas á veure allá ahont se lifican las máscaras?

J. CARBONELL ALSINA.

Madrid, Febrer, 95.

L' OLI DE FETJE DE BACALLA

Perque notaren que m' enmagria, que la tristesa me consumia, que meditava, que apenas reya, que no jugava, que no 'm distreya, tant els de fora com els de casa desensopintme me dayan brasa, fins que tant grossa sigué l' alarma que un pobre metje va visitar-me y 'm receptá l' oli de fetje de bacallá.

Era al principi que 't coneixia; quan més te veyia, més me neulia. Raro era 'l vespre que no 'ns trobessim, ¡talment semblava que 'ns hodiguessim! Vulguí parlarte, vaig atansarme: si 'm contestares, ni vas mirarme, y per combatre la febre intensa d' aquell qu' estima sens recompensa me varen dá l' oli de fetje de bacallá.

Mest tart, moguda per ta clemencia ja no oposares cap resistencia ni á que 't seguissin, ni á que 't parlessin, fins concedires t' acompanyessin. Complint las reglas de la etiqueta ja 'ns despediam á l' escaleta. L' amor es vida; tot jo 'm refeya. Prou que notanlho la gent me deya.

—¿Que bé li va l' oli de fetje de bacallá!

Cresqué la flama, vam estimarnos, y amor per sempre varem jurarnos. Costá als teus pares poch de compendre que 'l qui treballa ja es bó per vendre, Dins de la Iglesia ¡quina gentada! quan l' hora tonta sigué arribada. Després eixirem del tot ditxosos, ja junts viuriam, ja eram esposos, ja xixuiavam á can d' orella, jo roig de cara, tu ben vermella, ja cap al cotxe vam dirgirnos y ¿tú recordas que va succehirnos? Donchs me 'n recordo com si fos ara que 'l pobre metje digné ab veu clara:

—Ja pot pará l' oli de fetje de bacallá.

FOLLET.

Se queixava l' altre dia 'l Noticiero de que 'l carnaval de Alicante hagués comensat vejentse pels carrers molts máscaras ab hábits de frares franciscans y altres fins ab vestiduras de bisbe y grans rosaris á las mans. Me sembla que 'l Noticiero en aquesta ocasió agafa 'l rave

per las fullas.

Al meu entendre lo que ha passat á Alicante indica clarament que la reacció ultramontana té una forsa tan gran é irresistible, que s' está ficant per tot, fins en las diversions carnavalescas.

Llegeix:

«Se encuentran enfermos, aunque no de gravedad, cuatro de los individuos agregados á la embajada marroquí.»

Per lo tant, moritos, ja ho sabeu: absteniuvos de menjar mes lleminaduras, que fan cuchs.

Uns seminaristas de Lugo vestits ab las sevas corresponents sotanas, van sortir al camp al objecte de recrearse contemplant los exercicis de canó que efectuavan las forsas militars acantonadas en aquella població.

Primer van enardirse respirant lo tuf de la pólvora. Després van encalabrinarse menjant y bevent en abundancia com si ja siguessin capellans ab dret á mantenir majordona y á disfrutar de las delicias de una bona taula.

Y per fi anantse'n del disparador van insultarse, passant desseguida á vias de fet, navaja en má.

Un de aquells aprenents de bisbe va sortir del bullit que allí va armarse, ab una terrible ferida al ventre.

Considerin tan sols Si aixó fan sent no mes seminaristas, ¿qu' es lo que no farán lo dia afortunat que cantin missa?

¡Amigo! ¡Y quin discurs mes liberal no vá pronunciar en Cánovas l' altre dia, á propòsit de las reformas de Cuba!

Qualsevol que l' hagués sentit s' hauria figurat que no hi ha ni pot haverhi música mes grata á las orellas del Monstruo que l' himne de Riego.

Está vist: perque 'l Carnestoltas d' Espanya siga durable y complet, hem de veure á n' en Cánovas cada dia mes liberal y á n' Sagasta cada dia mes reaccionari.

En este mt. n'eo, traidor

hi ha una veritat molt vella: «todo es según el color del caldo de l' escudella.»

En lo Passeig de Gracia:

—¿Hont vas, Insensat, ab la cara tan mullada?

—Ja veurás, noy, á un mullena hi está exposat tothom. Plovia y m' hi descuidat el xubasquero á casa.

Fins al crfat de l' embaixada li ha signt concedida la creu de Isabel la Católica.

Quan s' entorni á Marruecos podrá dir aquest minyo:

—L' amo rebia las bufas... las creus las rebia jo.

En vista de las alarmas del govern desde que 'n Ruiz Zorrilla 's troba á Espanya, hostatjantse en la finca titulada *El Paraiso*, propietat del Doctor Esquerdo, pot dirse lo següent:

—Desde que D. Manuel ha entrat al Paraiso, no sembla sino que D. Práxedes se trobi ficat al Purgatori.

La companyia del Nort sembla que té acordat suspendre 'l pago del cupó corresponent al próxim mes de abril.

Un concell al serafich marqués de las Cincuillas. En lloch dels diners corresponents podría pagar als obligacionistas ab una estampeta benehida pel Papa, y aixis aquests lo que deixaran de cobrar en quartos ho podrían cobrar ab indulgencias.

L' embaixada marroquí demana entre otras cosas que no se li exigeixi 'l pago dels pllassos de l' indemnació en moneda, y que se li deixin abonar ab barras.

En Briska qu' es un home molt astut, deu haver tingut aquesta idea, que 'l poeta Solimán haurá verificat de la següent manera:

En l' Espanya restaurada y tractant ab certa gent, ab sols parlarlos de *barras* fàcilment ens entendrém.

Els morenos del Riff mentres l' embaixada 's troba á Madrid regatejant lo compliment dels seus compromisos, l' altre dia s' entretenian construhint trinxeras davant dels nostres forts com si estiguessen de nou en vigílias de tornarse á dedicar á la cassera de *gallinas* espanyolas.

Aixó indica, quan menos, lo que pot Espanya esperar dels paisans de Sidi Briska.

Entre l' embaixador y en Groizard, ministre d' Estat á propòsit de la construcció de las aludidas trinxeras asseguran que va mediarhi 'l següent dialèch diplomàtic:

—Moritos construhir trincheras—deya 'l ministre espanyol.

—¿Dónde?—preguntava en Briska, fentse 'l desentés.

—Frente á Rostrogordo.

LOS MOROS, LOS RELLOJES Y 'LS RATAS (Sainete en dos actes)

ACTE PRIMER:—Prou els rumbejan los rellotjes que 'ls ha regalat la reyna...

ACTE SEGÓN:—Pero ¡quisab si arribarán ab ells á Marruecos ó si's quedarán á Espanya.

Y l' embaixador volent donar un nou giro á la conversa, costum molt usual y socorreguda entre diplomáticos musulmans, asseguran que vá exclamar:—Para Rostrogordo ei mio el dia de la bofetada!

Lo Banch d' Espanya's nega á admetre al cobro llettras de valor inferior á cent pessetas. Acostumat á atiparse en la suculenta taula del Estat, no es extrany que quan li presentin llettras de cent

pessetas, excl ami fent un gesto de repugnancia:—Ex!... Tréguinme del davant aque sta porqueria. ¡Massa fart!

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Es-pa-nya.
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—Maria Rosa.
- 3.ª TEES DE SILABAS.—GR A CI A
CI TA RA
A RA BE
- 4.ª CONVERSA.—Ahdóns.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Per experiència un vell.

Han endevinat totas las solucions los ciutadans Miranius, Un Xitxaretlo y P. M. de L. N' han endevinadas 4, Ramón Ballet y A. B. Navás de Reus; 3, J. Rocavert, R. Torres; Manelet y M. Paret; 2, Gat xich y 1 no més: Sidi-Abd-El-Bro-Kil y Una Telefonista maca.

ENDAVINALLAS

XARADA

NOTAS.... DE LA NIT

Apuntes presos al peu de la lletra, á n' el Liceu.

- ¿De que va? —De rigodons.
- ¿Ahont els hem de fé Staramsa? —Al escenari.
- ¿Quants som? —Hi ha tota la bessinada
- ¿Qui son? —Mira, en Pistoleta, en Roca, en Vila, en Rufartas, en Serret, en Salatrínca, en Cupull, l' Arnau....
- Si, vaja, tota la gripia, me 'n vaig á buscar aquella flavia que aquell pet de dos-hu ensenya...
- Tú ¿de que va aquella máscara? —Que no ho coneixes? va.... d' esma.
- No 'l coneixia aquest traje. ves; pórtala al restaurant qu' estaré mes.... en caràcter.
- ¡Segona! 'ls porto justets.
- Ola, ¿ahont vas ab aquest frare? ¿que es de tres rals la dotzena?
- Y tú, ab aquesta tartrana que portas al cap?... Deu l' hagi perdonat qui va estrenarla; quan te 'n fassi de petita ja me 'n darás un; ¡lante....
- Escolta hermosa total ¿que no 't treus la dos-tres-quarta?
- Soch massa lletja.

LA MASCARA DELS ENTORXATS

¡Canariol!... Soy un guerrero muy sandunguero... muy retrechero, asombro del pueblo ibero y terror del mundo entero!... ¡Anda salero!

—Molt, molt?...
—No tant com tú, pero vaja....
—¿Que hi busca per aquí terra aquest bebè?
—Ay, nix.... apártat
—¿Que has perdut un ull de poll?
—No.
—¿Potsé una lliga-cama?
—¡Dos! ha perdut... la vergonya; ¿no li veyéu ab la cara?
—No diguen tres que ve un moro.
—Donéni una bofetada que ara ja es moda....
—¡Ay! ¡uy! ¡ay!
—¿Qué tens manola? ¿que cantas malaguenyas?...
—Si; perquè m' han dat....
—¿Qué?
—Una trepitjada.
—Tú, mariné d' aygua dolça
—¿Que hi ha?
—Que de bona gana ab tú crusaria 'l mar....
—Donchs, ja hi estém anant.
—Calla; que aquesta quart-dos que portas y que no 'm sembla pas d' aygua em demostra que ja hi ha un ó altre que ab tú s' embarca.

Al cap de vintiquatre horas l' aspecte de aquella sala es molt diferent; y ab tot y véureshi dos-hu, 's balla ab verdader art; que ho digan sinó los autors de *El hada de las muñecas*, y *Sylvia* ó *la ninfa de Diana*.

J. STARAMSA.

GEROGLÍFICH

DONAS R2E DONAS

CG

111

UN GUERRITISTA.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Centro, 20

A. López Robert, Impresor, Asalto, 63.—BARCELONA

